

LEMO

Kenmerken van leren en motivatie in de tweede graad SO

Vincent Donche
Heleen Verbeke
Peter Van Petegem

Onderzoeksgroep EduBROn
Instituut Onderwijs- en Informatiewetenschappen

Leerstijlen: what's in a name?

U bent een visuele, auditieve, tactiele, kinetische, betekenisgerichte, reproductiegerichte, toepassingsgerichte, ongerichte, veelzijdige, innovatie, interpersoonlijke, dynamische, analytische, divergerende, assimilerende, convergerende, accommoderende, diepe, oppervlakkige, verbale, ruimtelijke, muzikale, logische, intrapersonlijke, pragmatische, holistische, serialistische, transformatieve, atomistische, concrete, abstracte, participatieve, collaboratieve, zelfstandige, vermijdingsgerichte, competitieve, afhankelijke, actieve, passieve **LEERDER?**

Wat zijn leerstijlen?

= de manier waarop iemand gewoonlijk een leertaak of probleem aanpakt

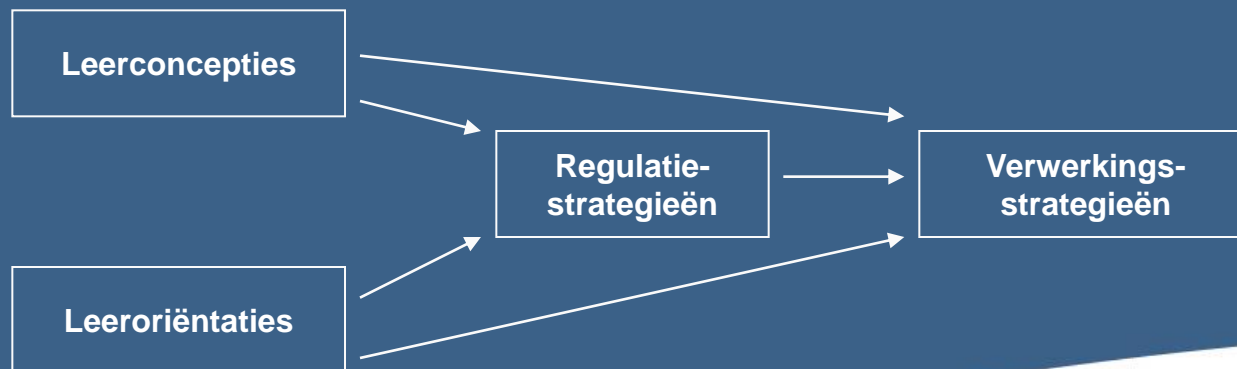
Kenmerken

- leerstijlen zijn niet goed of slecht
- leerstijlen zijn veranderbaar

Jan Vermunt (1998)

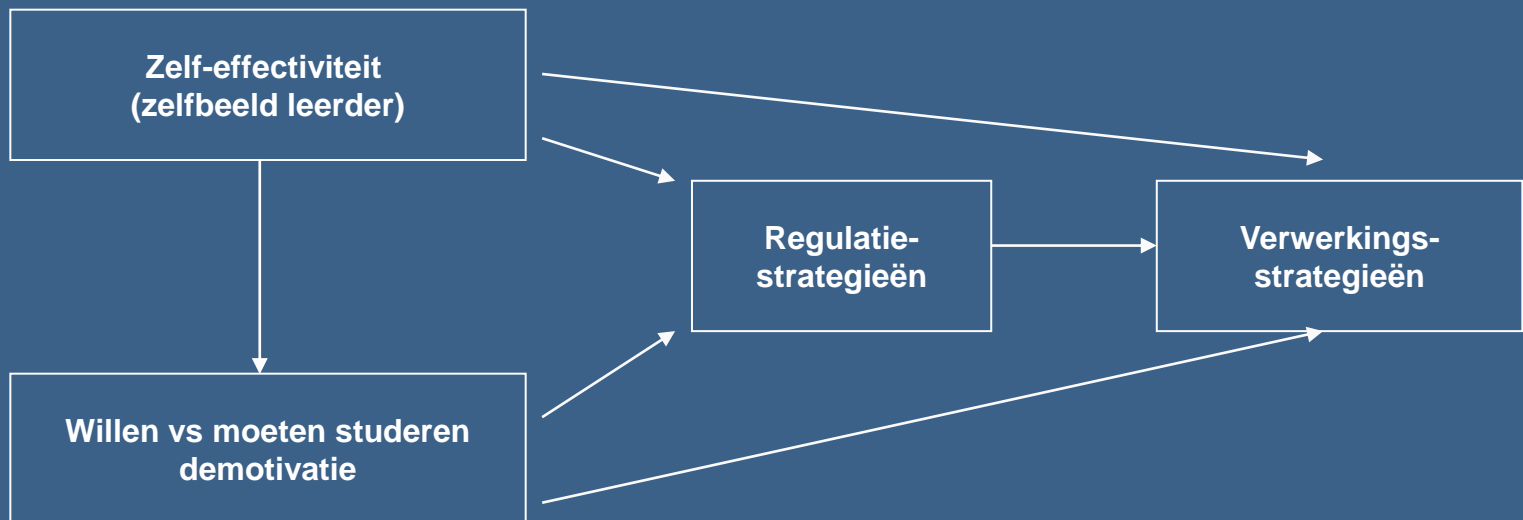
= samenhangend geheel van

- leeractiviteiten van leerlingen (verwerking)
- wijze waarop leerprocessen worden gestuurd (regulatie)
- opvattingen over leren en onderwijs (leerconcepties)
- studiemotieven/motivatie (leeroriëntaties)

LEMO – derde graad / hoger onderwijs

Zelfrapportage door leerlingen: 11 kenmerken -> 53 uitspraken

Donche, Van Petegem, Van de Mosselaer, Vermunt (2010)

Lemo – 2de graad

- **Zelf-effectiviteit** (Pintrich et al., 1993)
 - Inschatting van eigen bekwaamheid in leren
- **Studiemotivatie** (Ryan & Deci, 2000)
 - Kwaliteit van motivatie
 - Kwantiteit van motivatie
- **Regulatiestrategieën** (Slaats, 1999; Vermunt, 1998)
 - Zelfsturing
 - Externe sturing
 - Stuurloos leergedrag
- **Verwerkingsstrategieën** (Slaats, 1999)
 - Diepgaand leren of integratie
 - Oppervlakkig leren of onbewerkt opslaan

Valideringsonderzoek in 3 stappen

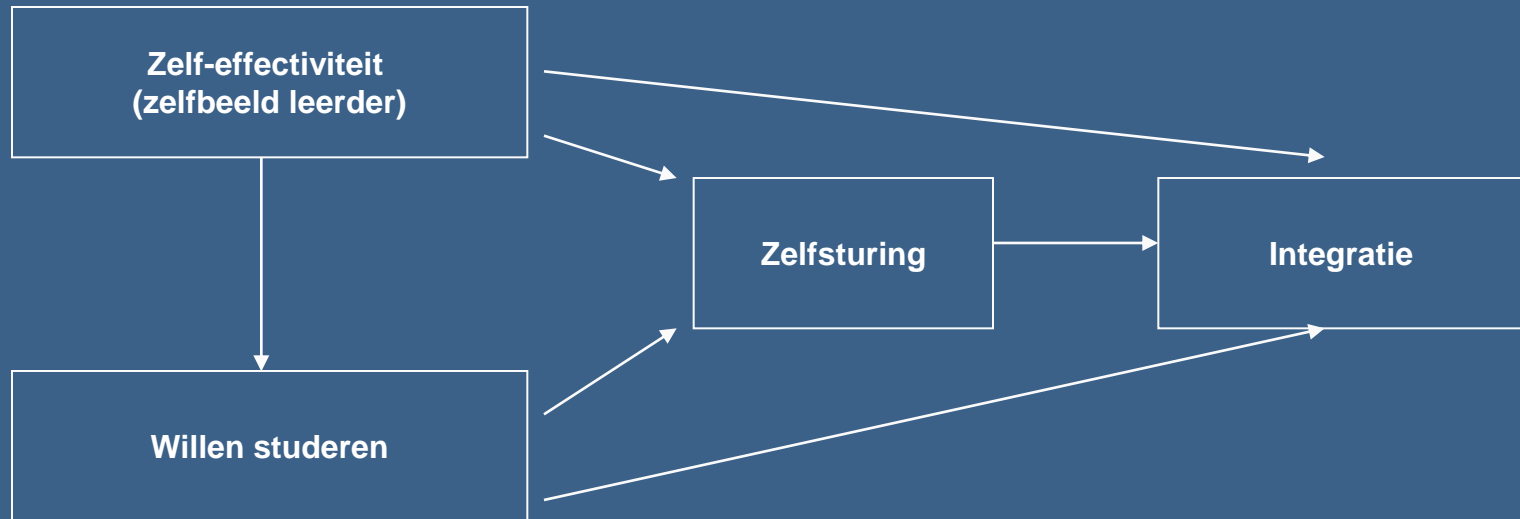
- **Bestaande leerstijldatabank (Edubron)**
 - 95 schoolcontexten(BSO-TSO, Vlaanderen)
 - 1647 leerlingen vierde jaar
 - Regulatie- en verwerkingsstrategieën (verkorte versie ontwikkeld)
 - O.a. Integratie en minder externe sturing hebben positief effect op reken- en leesscores en probleemoplossende vdgh
- **Valideringsonderzoek I (2009)**
 - 2 schoolcontexten (BSO-TSO- ASO, Vlaanderen)
 - 199 respondenten (30% derde jaar)
 - Uitbreiding: studiemotivatie, zelfeffectiviteit en a-regulatie
 - Validering korte versie I => verbeteringssuggesties
- **Valideringsonderzoek II (2010)**
 - 5 schoolcontexten (BSO-TSO-ASO, Vlaanderen)
 - 833 respondenten (43,8% derde jaar)
 - Uitbreiding en aanpassing van regulatie- en verwerkingsstrategieën
 - normeringsonderzoek

Resultaten

Schalen	N-items	Voorbeelditems
1. Willen studeren (intrinsiek/geïdentificeerd)	6	Gewoonlijk doe ik mijn huiswerk of schoolwerk omdat ik het leuk vind om dit te doen
2. Moeten studeren (geïntrojecteerd/extern)	6	Gewoonlijk doe ik mijn huiswerk of schoolwerk omdat ik me slecht, schuldig of beschaamd voel als ik het niet doe
3. Demotivatie	3	Gewoonlijk ga ik naar school Ik weet niet waarom, ik zie niet in welk verschil het uitmaakt
4. Zelfsturing	8	Ik ga zelf na of ik een opdracht goed heb gemaakt
5. Externe sturing	8	Om te weten of ik een opdracht goed gemaakt heb, moet iemand anders ze nakijken
6. Stuurloos	4	Als ik aan het leren ben, vind ik het moeilijk om te bepalen of ik de leerstof voldoende beheers
7. Integratie van informatie	4	Ik probeer verbanden te leggen tussen dingen die ik op school leer en dingen die ik buiten de school meemaak
8. Onbewerkt opslaan	4	Definities leer ik letterlijk uit mijn hoofd
9. Zelfeffectiviteit	4	Ik denk dan ik goed kan studeren

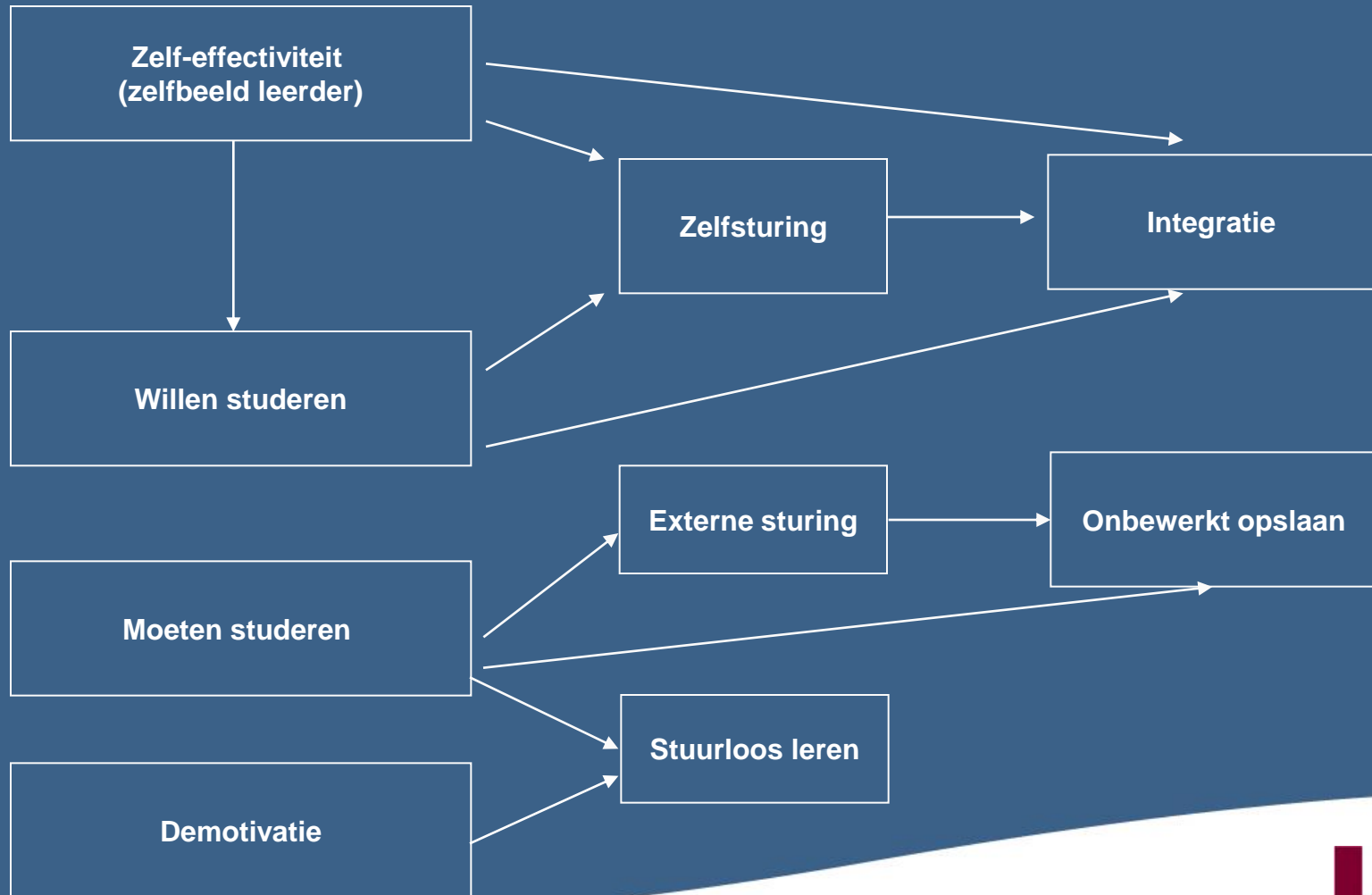
LEMO – tweede graad

Zelfrapportage door leerlingen: 9 kenmerken -> 47 uitspraken

LEMO – tweede graad

Zelfrapportage door leerlingen: 9 kenmerken -> 47 uitspraken

Onderzoek

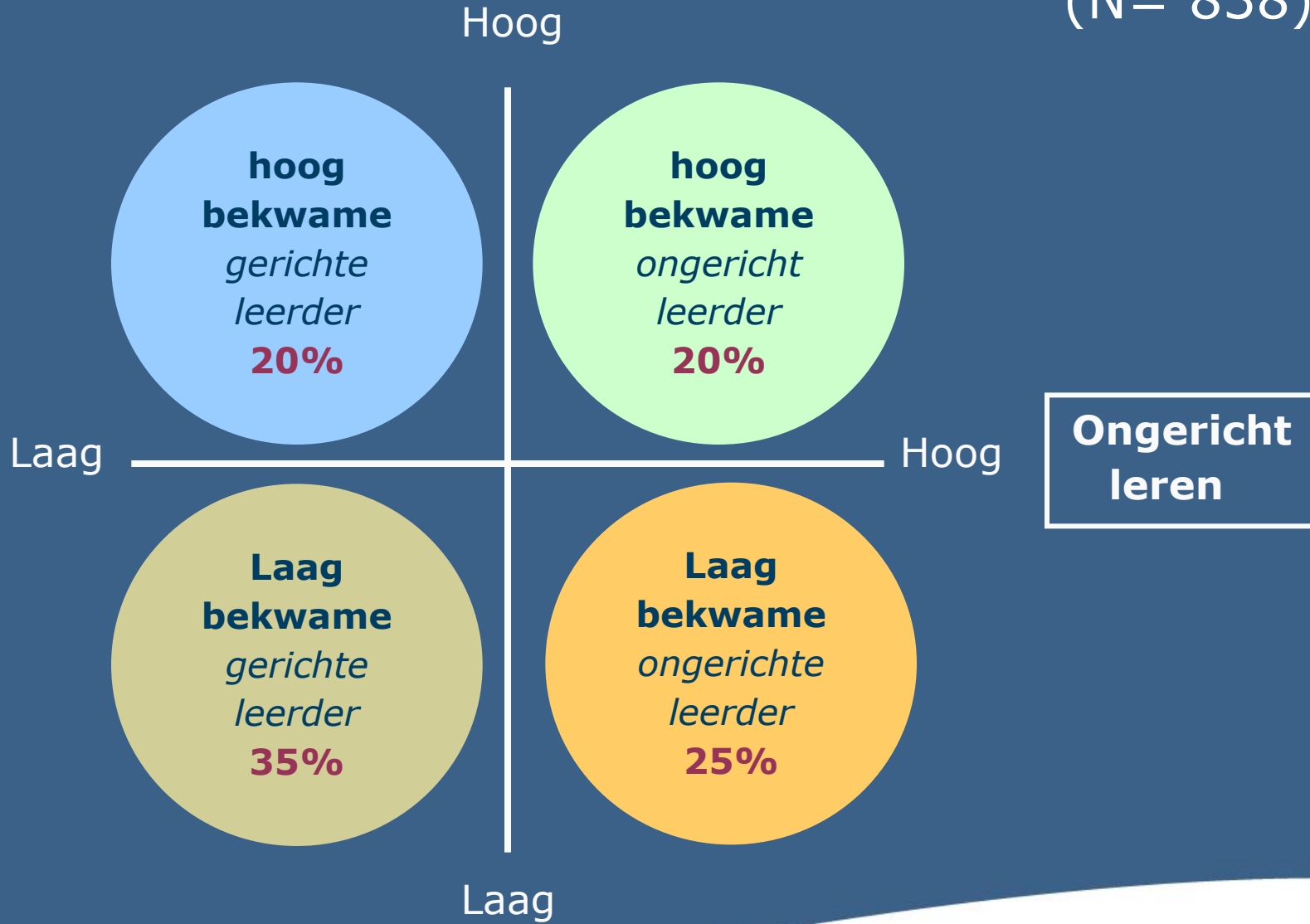
- **LEMO biedt inzicht in risico-profielen vb.**
 - **Op basis van enkele dimensies die samen hangen met leerprestaties**
 - **O.a de mate waarin stuurloos leergedrag optreedt:**
 - **dimensie 1 : ongericht vs gericht leren**
 - **O.a. de mate waarin leerlingen een positief zelfbeeld hebben van hun leerkwaliteit**
 - **dimensie 2: hoog zelfbekwaam vs laag zelfbekwaam**

Zelfbekwaamheid

Onderzoek

(N= 838)

Zelfbekwaamheid

willen leren
zelfsturing
integreren

**hoog
bekwame**
*gerichte
leerder*
20%

**hoog
bekwame**
*ongericht
leerder*
20%

Hoge motivatie
gedeelde sturing
Integreren &
memoriseren

Laag

Hoog

**Ongericht
leren**

moeten leren
externe sturing
memoriseren

**Laag
bekwame**
*gerichte
leerder*
35%

**Laag
bekwame**
*ongerichte
leerder*
20%

demotivatie
externe sturing
Lage verwerking

Laag

Mogelijke implicaties voor praktijk

- Feedback voorzien aan leerlingen over relevante kenmerken van leren en motivatie;
 - bv. via LEMO-2de graad
- Onderwijs- en begeleidingsinitiatieven evalueren
- Onderwijs inrichten (differentiatie in werkvormen, leermateriaal, evaluatie)
- Insteek VOE leren leren
 - cognitieve vaardigheden
 - meta-cognitieve vaardigheden
 - affectieve vaardigheden

=> overzicht onderzoek, projecten, publicaties:
www.ua.ac.be/vincent.donche

=> vragen : E-mail: vincent.donche@ua.ac.be

Donche, V., Van Petegem, P., Van de Mosselaer, H., & Vermunt, J. (2010). *LEMO: een instrument voor feedback over leren en motivatie*. Plantyn: Mechelen.